

Oponentský posudek diplomové práce

Petr Vidlák

Právní úprava těžby z mořského dna za hranicemi národní jurisdikce

Předložená diplomová práce byla zpracována v rozsahu 56 stran vlastního textu (147 037 znaků), rozděleného, mimo úvod a závěr, do čtyř základních kapitol. Práce je opatřena všemi předepsanými součástmi. Z formálního a jazykového hlediska je zpracována na uspokojivé úrovni a nemám k ní v tomto směru zásadní výhrady. Výskyt překlepů je o něco vyšší než bývá standardní a v práci postrádám seznam zkratk.

Posuzovaná práce je věnována tématu, které je zcela originální a v českém právním prostředí prakticky neznámé. Přestože se může problematika využívání mořského dna zdát z české perspektivy jako zcela nezajímavá, autor předkládá několik důvodů, proč by jí měla být věnována pozornost i u nás. Jednak jde o zapojení České republiky do činnosti IOM a jednak o význam využívání mořského dna v kontextu globální ochrany životního prostředí a plnění klimatických cílů, které se nás bezprostředně dotýkají.

Autor si v úvodu práce vymezil tři výzkumné otázky, které se primárně zaměřují na zajištění ochrany životního prostředí v rámci Těžebního řádu ISA. Za méně významnou lze považovat otázku zaměřenou na důsledky přijetí/nepřijetí TŘ na IOM, což se promítlo i do závěru práce. Oceňuji ale, že autor v rámci zpracování práce vážil cestu do Polska, kde realizoval rozhovory s vedením této společnosti, jejichž výsledky využil při zpracování práce v širším kontextu.

Jádrum práce, jak již bylo naznačeno, je diskuse nad nástroji, které v rámci existujícího a vznikajícího právního režimu těžby z mořského dna, mají zajišťovat ochranu životního prostředí. Jako východiska pro tuto diskusi autor nejprve představil základní věcné ekonomické a environmentální souvislosti těžby (kapitola 1.), které jsou velmi zajímavé, zejména co se týče environmentálních dopadů současného způsobu těžby zájmových surovin. Za věcné souvislosti ale nelze považovat výklad k pravidlu dvou let, což je již otázka právní. V druhé kapitole autor vymezil vývoj a stávající stav právního rámce těžby z mořského dna a postavení a strukturu Úřadu pro mořské dno. Diskutuje možnost zřízení environmentální komise jako nového možného orgánu. Nakolik je to jeho osobní názor nebo jde o reflexi diskusí na úrovni Úřadu? Dále bych se chtěl v souvislosti s Úřadem zeptat na postavení Právní a technické komise. Autor zmiňuje její rozhodující roli při schvalování plánu práce, kdy Rada má velmi omezené možnosti komisí doporučený plán zamítnout? Jak je zajištěna nezávislost komise a považuje autor mechanismus vztahu Rada-komise za demokratický?

Samostatná kapitola (kapitola 3.) je věnována významu principu předběžné opatrnosti jeho reflexi v příslušné právní úpravě a významu pro aplikační praxi Úřadu. O významu principu

předběžné opatrnosti v souvislosti s těžbou na mořském dně asi nelze pochybovat. Je ale Úřad povinen tento princip a priori uplatňovat v kontextu mezinárodního práva nebo záleží na jeho vtělení do dokumentů přijatých úřadem?

Obsahu aktuálního návrhu Těžebního řádu je věnována 4. kapitola, která je analytickým jádrem práce. Autor identifikuje a popisuje jednotlivá ustanovení a instituty, které mají zajišťovat ochranu životního prostředí při těžbě z mořského dna. V této souvislosti bych poprosil o vyjádření k možnému zapojení odborné či jinak zainteresované veřejnosti do procesu posuzování vlivů.

V závěru práce autor předkládá velmi podrobné odpovědi na položené výzkumné otázky. Nabízí se otázka, zda s ohledem na vymezení pojmu vážného poškození v návrhu Těžebního řádu při aplikaci principu předběžné opatrnosti nelze riziko jeho vzniku spojovat v současné době s každým případem komerční těžby? Autor rovněž zmiňuje přípravu těžby v jurisdikci jednotlivých států (zejména skandinávských). Má autor povědomí o právní úpravě v těchto zemích a případných relevantních odchylkách od připravované úpravy TRŘ?

Závěr: S ohledem na výše uvedené hodnotím diplomovou práci kolegy Petra Vidláka jako velice zdařilou a mohu ji proto doporučit k ústní obhajobě, a to s návrhem hodnocení **výborně až velmi dobře**, s tím, že výsledná známka závisí na průběhu obhajoby, v jejímž rámci by měl odpovědět na otázky položené v textu výše.

V Praze dne 21. září 2024

JUDr. Michal Sobotka, Ph.D.
oponent